

EVIJÄRVEN TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2022

Tarkastuslautakunta 2.6.2023

Valtuusto 19.6.2023

ARVIOINTIKERTOMUS

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tarkastuslautakunta	2
1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät.....	2
1.1.1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat	2
1.2. Arvioinnin toteuttaminen	3
2. Edellisen vuoden arviointikertomuksen johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi	4
3. Arvio asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta	4
3.1. Toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutuminen	4
4.1. Kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta.....	8
5. Sivistystoimi.....	9
6. Tekninen toimi.....	11
6.1. Vesihuolto	13
7. Kaksineuvoinen	14
8. Henkilöstö	15
9. Yhteenveto tarkastuslautakunnan havainnoista	16
10. Tili- ja vastuuvapauden myöntäminen	16

1. Tarkastuslautakunta

1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät

Tarkastuslautakunnan keskeisimpänä tehtävänä on valtuuston asettamien toiminnallisten taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi. Halutessaan tarkastuslautakunta voi tehdä lisäksi itsenäisiä tarkastuksia valitsemissaan kohteissa.

Säännökset, jotka ohjaavat tarkastuslautakunnan tehtäviä ovat:

- Kuntalain mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisimmistä tavoitteista
- Kuntalain mukaan kunnanhallitus antaa selvityksen valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa
- Kuntalain mukaan tarkastuslautakunta arvioi ovatko kunnanvaltuuston talousarviossa asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, myös strategisten tavoitteiden osalta toteutuneet kunnassa ja kuntakonsernissa. Uuden kuntalain mukaan tarkastuslautakunta voi ottaa kantaa myös toimintojen tarkoituksenmukaisuuteen ja tuloksellisuuteen.
- Edelleen kuntalain mukaan tarkastuslautakunnan on myös arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä alijäämän kattamiseen.
- Uutena tehtävänä Kuntalain 84 §:ään on tullut valvoa sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Säännöstä sovelletaan 1.6.2017 alkaen.
-

Tarkastuslautakunta on käsitellyt sidonnaisuusilmoitukset kokouksessaan 6.10.2022 § 44 ja saattaa tiedoksi valtuustolle 19.12.2022 § 61.

Tarkastuslautakunta laatii vuosittain kunnanvaltuustolle tilinpäätöksen yhteydessä luovutettavan arviointikertomuksen.

1.1.1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat

Voimassa olevan johtosäännön mukaan lautakunnassa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kaksi muuta jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat valtuutettuja.

Valtuuston 16.8.2021 § 37 valitsema tarkastuslautakunta valtuustokaudelle 2021–2024

Jäsen	Varajäsen
Kari Hernesaho pj.	Yrjö Vertanen
Lasse Vertanen vpj.	Anssi Saari 2.2.2023 asti Teemu Kauris 2.2.2023 alkaen
Emma Katajamäki	Ulla Lassila 8.11.2021 asti Anne Joensuu 20.12.2021 alkaen
Terhi Kultalahti 8.11.2021 asti	Anne Joensuu 8.11.2021
Ulla Lassila 9.11.2021 alkaen	Hannele Sironen 20.12.2021 alkaen
Antti Haapoja	Daniel Uusitalo

Evijärven kunnan valtuusto on valinnut kokouksessaan 23.4.2018 hallinnon ja talouden tarkastuksen suorittamiseen kaudelle 2018–2021, optio 2022 BDO Auditor Oy:n. Vastuunalaisena tarkastajana toimii JHTT Asko Vanhatupa. Lautakunnan sihteerinä on toiminut Maritta Hintsala.

1.2. Arvioinnin toteuttaminen

Evijärven kunnan tarkastuslautakunta on kokoontunut tilikauden 2022 tavoitteiden arvioimiseen yhteensä yhdeksän kertaa.

8.9.2022, Evijärven kunnantalo, Teams

Kunnanjohtaja Mikko Huhtalan ajankohtais- ja talouskatsaus, tarkastuslautakunnan arvioinnin työohjelma vuodelle 2022 ja tilintarkastajan vuoden 2022 työohjelman esittely.

6.10.2022, Evijärven kunnantalo, Teams

Tarkastuslautakunta tutustui vuokra-asuntoihin ja uuteen liikuntahalliin, teknisen toimen katsaus, tarkastuslautakunnan talousarvio vuodelle 2023 ja sidonnaisuusilmoitusten käsittely.

1.12.2022, Evijärven kunnantalo, Teams

Kuntayhtymä Kaksineuvoisen katsaus; johtaja Eija Ala-Toppari-Peltola, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan katsaus; hallituksen puheenjohtaja Alina Lehto, talousarvion 2023 esittely; kunnanjohtaja Mikko Huhtala.

12.1.2023, Teams

Tarkastuslautakunta tutustui Jamin Lappajärven toimipisteeseen ja kuuli rehtori Anu Raudasojan ja koulutusalojohtaja Ilkka Ylisen katsaukset. Sivistysjohtaja Päivi Lappinen esitteli KoPa-hanketta lautakunnalle. Lautakunta kuuli tilintarkastajan väliraportin.

16.2.2023, Evijärven kunnantalo, Teams

Kunnanjohtaja Mikko Huhtala kävi läpi vastaukset arviointikertomuksen havaintoihin. Kunnaninsinööri Tuomo Saari kertoi tytäryhtiöiden toiminnasta.

5.4.2023, Evijärven kunnantalo, Teams

Kunnanjohtaja ja johtavat viranhaltijat esittelivät tilinpäätöksen vuodelta 2022 ja antoivat ajankohtaiskatsaukset. Tarkastuslautakunta aloitti arviointikertomuksen laatimisen.

9.5.2023, Evijärven kunnantalo, Teams

Tarkastuslautakunta jatkoi arviointikertomuksen laatimista.

16.5.2023, Evijärven kunnantalo, Teams

Tarkastuslautakunta jatkoi arviointikertomuksen laatimista.

2.6.2023, Evijärven kunnantalo, Teams

Arviointikertomuksen hyväksyminen ja tilintarkastuskertomus. Lautakunnan esitys valtuustolle tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

ARVIOINTIKERTOMUS

Kunnan toimintoja arvioitiin lautakunnan kokousten yhteydessä järjestetyissä kuulemistilaisuuksissa. Lautakunta on kokouksissaan kuullut eri sektoreiden viranhaltijoiden ja lautakuntien katsauksia taloudesta, toiminnasta ja toiminnan kehittämisestä.

Konserniin kuuluvista yhtiöiden ja konsernivalvonnan osalta kuultiin kunnanjohtajaa.

Tarkastuslautakunta perustaa vuoden 2022 arviointikertomuksensa edellä mainituissa kuulemistilaisuuksissa ja katselmuksissa tehtyihin havaintoihin, kunnan toimintakertomukseen ja valtuuston, hallituksen sekä lautakuntien pöytäkirjoihin ja muuhun viranhaltijoiden ja työntekijöiden tarkastuslautakunnalle toimittamaan materiaaliin sekä kuntalaisilta saatuun palautteeseen.

Tarkastuslautakunnan arviointityön painopistealueina oli koko kunnan toiminta. Tarkastuslautakunta ottaa kantaa myös toimintojen tarkoituksenmukaisuuteen.

2. Edellisen vuoden arviointikertomuksen johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Kunnanhallitus on pyytänyt valtuuston edellyttämät selvitykset arviointikertomuksen johdosta ja käsitellyt ne kokouksessaan 3.10.2022 § 146. Kunnanhallitus antoi selvityksen valtuustolle 9.11.2022 § 52.

Tarkastuslautakunta on käsitellyt saamansa selvitykset 16.2.2022 10 § ja toteaa, että vuoden 2021 arviointikertomuksessa esitettyjä asioita on käsitelty organisaatiossa riittävästi.

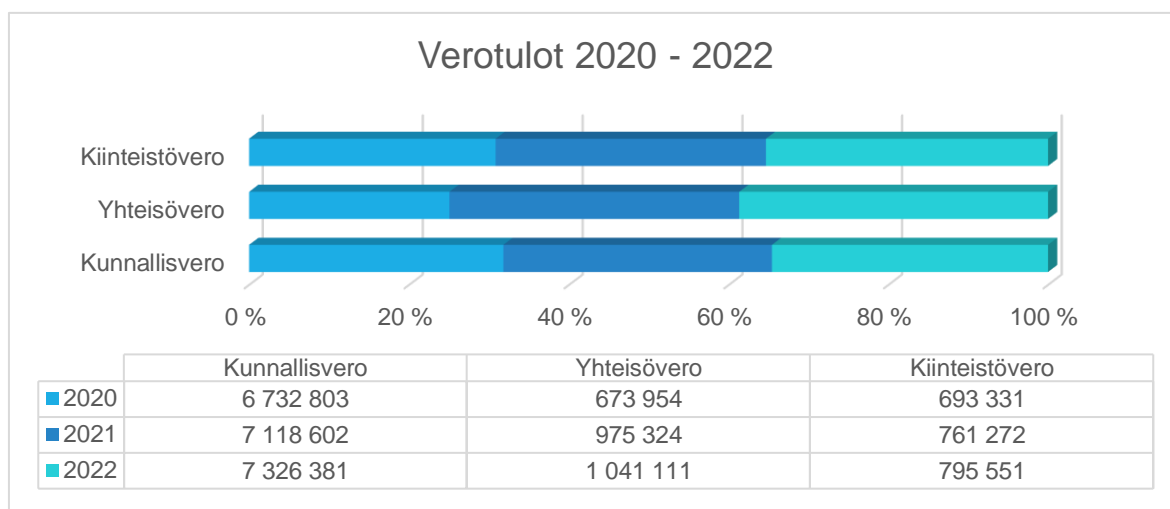
3. Arvio asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

3.1. Toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutuminen

Kokonaisuutena tilinpäätöksessä talousarvioon kirjatut menot ylittivät 329.230 € ja tuloja kertyi 176.732 € suunniteltua enemmän. Verotuloja saatiin 391.043 € enemmän kuin talousarviossa ja valtionosuuksia 97.977 € budjetoitua vähemmän. Tilikauden tulos oli lähes talousarvion mukainen, ollen vain 5 349 € enemmän kuin talousarviossa.

Talousarvion toteutuminen	TP 2021	TA 2022	TP 2022	Poikkeama TP - TA
Toimintatuotot	1 792 611	1 671 810	1 848 542	176 732
Toimintakulut	19 151 377	19 489 760	19 818 990	329 230
Toimintakate	-17 358 766	-17 817 950	-17 970 448	-152 498
Verotulot	8 855 198	8 772 000	9 163 043	391 043
Valtionosuudet	9 661 002	10 174 880	10 076 903	-97 977
Vuosikate	1 430 250	1 258 510	1 226 250	-32 260
Tilikauden yli-/alijäämä	590 225	434 560	439 909	5 349

ARVIOINTIKERTOMUS

Oman pääoman tarkastelu

Vuoden 2022 ylijäämäinen tulos kasvattaa taseen kertynyttä ylijäämää. Omassa pääomassa on ylijäämää 3.867.423,52 € (2021; 3.427.514,47 €). Ylijäämää on 1.646,41 €/asukas (2021;1.422,21 €/asukas)

Kuntakonsernin tilinpäätös 2022 on ylijäämäinen 443.316,64 €. Kuntakonsernin taseessa on ylijäämää 1.850.895,94 € (2022; 1.670.202,41 €). Ylijäämää on 788 €/asukas (2021; 693 €/asukas) Vastaava luku Manner-Suomen kuntakonsernissa keskimäärin 2.978 €/as vuonna 2021. (Lähde VM 22.8.2022)

Kunnan arviointimenettelyn käynnistämisen kriteerit

Kuntalain 118 § säädetään erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä. Edellytyksiä arviointimenettelyn käynnistämiseksi arvioidaan konsernitilinpäätöksen lukujen perusteella.

Raja-arvot, joita sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella.

	2022		2021		2020	
Kriteeri 1						
Kaupungin konsernitase on alijäämäinen Eikä pystytä kattamaan neljässä vuodessa	+1.850.895 €	●	1.670.202,41 €	●	+887.025,15 €	●
Kriteeri 2						
Konsernin alijäämä/asukas yli 1.000 e ja ed. vuonna yli 500 e	+788 €/as	●	+693 €/as	●	+368 €/as	●
Kriteeri 3						
Konsernin vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 %	137 %	●	161 %	●	76 %	●
Kunnan tuloveroprosentti on väh. 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kuntien keskimäärin	+2,49	●	+2,48	●	+2,54	●
Konsernin lainat ja vuokratavastuut/asukas ylittää yli 50 %:lla kuntien keskimääräisen luvun	ei ylitä (ei lukua ehkä saatavana)	●	ei ylitä	●	ei ylitä	●
Konsernin laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8	1,02	●	1,41	●	0,63	●

mikäli vuoden 2022 tietoa ei ollut laatimishetkellä saatavissa, vertailussa on käytetty vuoden 2021 tietoa

Evijärven kunnan lainakanta vuosina 2018–2022

LAINAT	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Pitkäaikainen laina	0,00	0,00	0,00	0,00	4 750 000,00
Lyhytaikainen laina	5 500 000,00	6 500 000,00	9 700 000,00	9 500 000,00	5 200 000,00
Laina/asukas	2 224 €	2 680 €	4 028 €	4 281 €	4 628 €

Manner-Suomen keskimääräinen laina/asukas vuonna 2022 oli 3 363 €.

Kunnan lainapääoma on kasvanut 2022 tilikaudella 450 000 €. Lainoilla on rahoitettu investointeja, joista viimeisin oli koulukeskuksen liikuntasali. Rakentaminen ja kustannukset jakautuivat vuosille 2021 ja 2022. Liikuntasalin kokonaiskustannus oli 2.450.947 €, johon saatiin avustusta 624.000 €. Vuonna 2022 sisäliikuntatilan rakentamiseen käytettiin 1.065.110 € ja avustusta saatiin kokonaismäärästä 173.500 €.

Päiväkoti hankittiin leasingrahoituksella, jonka vuokra-aika päättyy 20 vuoden kuluttua luovutuspäivästä 30.11.2020. Lopullinen hankintahinta oli 1.252.643,44 € ja lunastushinta 33,33 % on 417.506,06 €. Leasingvastuuta oli jäljellä 31.12.2022 900.497,88 € (per asukas on 383,35 €).

Investoinnit	TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Menot	-1 334 000,00	-1 283 379,00	-50 621,00
Tulot	7 000,00	198 092,00	-191 092,00
Netto	-1 327 000,00	-1 085 287,00	-241 713,00

Kuntastrategian tarkastelu

Kuntalain 37§ mukaisesti kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. **Kuntastrategia tulee tarkistaa vähintään kerran valtuuston toimikaudessa.**

Evijärven kunnan elinvoima ja hyvinvointistrategia- kuntastrategia 2025 on hyväksytty kunnanvaltuustossa kesäkuussa 2016.

Kuntastrategiassa linjatut Evijärven kunnan tulevaisuuden strategiset painopistealueet ja päämäärät ovat:

- ❖ Talous: Vakaa ja tasapainoinen kuntatalous
- ❖ Palvelut: Ennakoivat, uudistuvat ja laadukkaat palvelut kustannustehokkaasti
- ❖ Elinkeinot ja elinvoima: Kilpailukykyinen ja vetovoimainen toimintaympäristö
- ❖ Asuminen ja hyvinvointi: Turvallinen ja viihtyisä asuinympäristö sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Kuntastrategian toimenpideohjelmalla (TPO) toteutetaan strategian linjauksia ja painotuksia käytännön toimenpitein. Kevään 2020 aikana valmisteltiin uutta kuntastrategian toimenpideohjelmalla vuosille 2020–2021, joka hyväksyttiin kunnanhallituksessa 29.6.2020.

Uutta kuntastrategian toimenpideohjelmalla on valmisteltu strategian ohjausryhmässä, kunnan johtoryhmässä, elinkeinotyöryhmässä, vanhus- ja vammaisneuvostossa sekä nuoris-

valtuustossa. Lisäksi on toteutettu kysely henkilöstölle. Kuntalaisia ja kesäasukkaita osallistettiin toimenpideohjelman valmistelussa vuoden 2022 aikana. Toimenpideohjelmassa huomioitiin myös strategian toteutuksen yhteydessä sekä eri tilaisuuksissa tullut palaute ja kehitysideat. Uusi toimenpideohjelma tuodaan kunnanhallitukselle hyväksyttäväksi.

Kuntastrategiaa toteutumista seurataan säännöllisesti. Strategian toteutumisen seurantaan ja arviointiin sekä tulevien ohjelmien valmisteluun on nimetty strategian ohjausryhmä. Ohjausryhmä seuraa ja arvioi toimenpideohjelman toteutumista ja ohjelman toteuma viedään kokouspykälänä tiedoksi hallitukselle ja valtuustolle.

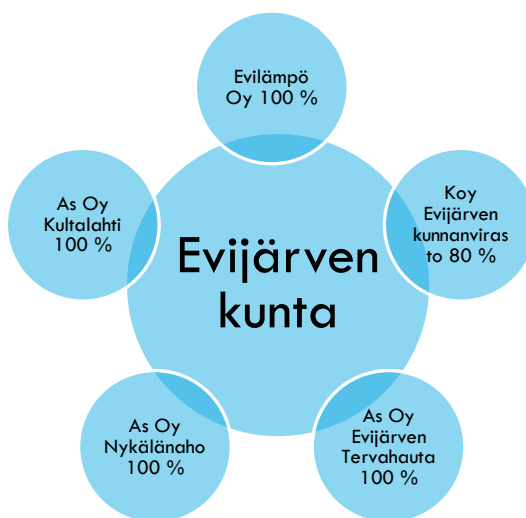
Tarkastuslautakunta kiinnittää huomioita Kuntalain 7:37 §, jonka mukaan kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuustokaudessa.

Tarkastuslautakunnan mielestä on tärkeää, että kuntastrategiaa seurataan ja päivitetään vuosittain toimenpideohjelmalla.

Tarkastuslautakunnan mielestä kylien kehittämISRaha on ollut hyvä tapa toteuttaa osallistavaa budjetointia.

4. Konserniyhtiöiden toiminnalliset tavoitteet

Evijärven kuntakonsernin tytäryhtiöt

Evilämpö Oy on kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on tuottaa ja jakaa kaukolämpöä Evijärvellä paikallisesti, käyttö- ja toimitusvarmasti, turvallisesti ja taloudellisesti.

Evilämpö Oy teki tilikaudella tappiota 17 251,36 €. Asiakastyytyväisyyskyselyä ei tehty vuonna 2022 ja uuden lämpölaitoksen saneeraus on siirretty vuoteen 2024.

As Oy Evijarven Tervahauta, As. Oy Nykälänaho, As. Oy Kultalahti ovat kunnan 100 %: sti omistamia yhtiöitä. Konsernin asettamia tavoitteita oli 80 %:n käyttöaste, joka ei toteutunut ja asukastyytyväisyyskyselyä ei toteutettu. Vuokra-asuntojen käyttöaste oli keskimäärin 77 %. Vuokra-asuntojen osalta on käynnissä yhtiöittäminen.

Tarkastuslautakunta tutustui kunnan vuokra-asuntoon Nykälänahontiellä. Tarkastuslautakunta totesi huoneiston olevan tyydyttävässä kunnossa ja pitää hyvänä asiana, että huoneistoja remontoidaan tarpeen mukaan ja pyytää kiinnittämään huomiota myös rakennusten ulkopuoliseen kuntoon (salaojat, ulkomaalauksen tarve ja kattoremontit/pesut). Tarkastuslautakunta pitää hyvänä asiana valokuituyhteyksien rakentamista lähes kaikkiin kunnan vuokra-asuntoihin (99/108kpl) Kiinteä, nopea ja toimintavarma nettiyhteys parantaa etätyöskentelyn mahdollisuutta ja lisää asuntojen kiinnostavuutta. Vuokra-asuntojen käyttöaste vuodelta 2022 oli 86 % mikä ylittää tavoitellun 80 % tason. Hyvää käyttöastetta selittää osittain ukrainalaisten pakolaisten suuri määrä ja tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että käyttöaste pystytään pitämään tavoitteessa jatkossakin.

Koska konsernin taloudellista asemaa arvioidaan konsernin tunnuslukujen perusteella, tarkastuslautakunta suosittelee, että tilinpäätöskirjassa esitetään tytäryhtiöiden ja kuntayhtymien olennaiset talouden tunnusluvut.

Tarkastuslautakunnan mielestä olisi tärkeää tehdä asukaskysely vähintään valtuustokausittain.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota omistajaohjauksen toimivuuteen ja esimerkiksi saamisten perintään tytäryhtiöissä.

4.1. Kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteuttamisesta.

Kunnanhallituksen selonteon sisäisestä valvonnasta tulee perustua todelliseen, riittävän kattavaan, systemaattiseen ja dokumentoituun arviointiin, johon on liitetty rehellinen kuvaus merkittävistä kehittämisalueista.

Valvonnan tarkoitus on tuottaa kohtuullinen varmuus toimintojen tehokkuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta, taloudellisen ja johdon raportoinnin luotettavuudesta sekä lakien, määräysten ja sisäisten toimintaohjeiden noudattamisesta. Valvontaympäristö muodostuu suunnittelu- ja seurantajärjestelmästä, johtamisjärjestelmästä, toimintojen organisoinnista ja riskien hallinnasta.

ARVIOINTIKERTOMUS

Hallintosäännön päivitys valmisteltiin vuoden 2019 aika ja päivitetty hallintosääntö tuli voimaan 1.1.2020. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuut on määritelty hallintosäännössä kunnanhallitukselle, lautakunnille ja esimiehille. Myös muu henkilöstö on vastuussa näistä asioista hoitamiensa tehtävien osalta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja ohje on uudistettu vuonna 2016. Kunnanhallitus hyväksyi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen 21.11.2016 ja valtuusto hyväksyi sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan perusteet 19.12.2016.

Kunnanhallitus seuraa saatavien kertymää säännöllisesti. Kunnanhallitus nimeää arvopereiden ja rahavarojen tarkastajat ja tarkastusten säännöllisestä toteuttamisesta huolehditaan. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja seuraavat kunnan omistamien yhtiöiden talouden kehitystä välitilipäätösten ja kuukausiraporttien kautta. Kunnan saatavien kertymisen seuranta ja valvontaa on korostettu henkilöstölle. Laskutusta suorittavat viran-/toimenhaltijat seuraavat säännöllisesti saatavien kertymistä ja ryhtyvät toimenpiteisiin kunnan saatavien mahdollisimman pikaiseksi suorittamiseksi. Jokainen kunnan työntekijä on velvollinen noudattamaan toiminnassaan tarkkuutta ja sopimusten seuranta.

Suosittelaa sääntöjen ja ohjeiden päivittämistä vähintään kerran valtuustokaudessa.

5. Sivistystoimi

Sivistyslautakunta vastaa varhaiskasvatuksesta, perus- ja lukio-opetuksesta, koululaisten iltapäivätoiminnasta, musiikkitoiminnasta (konservatorio), ammatillisesta- ja aikuiskoulutuksesta (kansalaisopisto) sekä kirjasto-, kulttuuri-, museo-, liikunta- nuorisotoimi- ja ehkäisevästä päihdetoiminnasta.

Varhaiskasvatuksen palvelut on ostettu pääosin Kauhavan kaupungilta. Esikoulua täydentävää varhaiskasvatusta on järjestetty omana toimintana Kirkonkylän koulussa. Varhaiskasvatuksen kulut yhteensä olivat 915 407 € (2021: 881.760 €). Toimintaan tarvittavat tilat ja tilojen osalta tarvittava henkilöstö, talonmiespalvelut ja siivous ovat kunnan omaa toimintaa.

SYNTYNEET	syntyneet
2017	22
2018	27
2019	20
2020	18
2021	22
2022	14
2023	10 (neuvolan tieto lokakuuhun mennessä)
2024	15 (ennuste, Tilastokeskus)
2025	15 (ennuste, Tilastokeskus)
2026	14 (ennuste, Tilastokeskus)

ARVIOINTIKERTOMUS

Tarkastuslautakunta suosittaa kertomaan tilinpäätöksessä oppilaskohtaisia kustannuksia laskettaessa käytetyt oppilasmäärät.

Perusopetus	TP 2021	TA 2022	TP 2022	Poikkeama TA - TP
Menot	3 267 948,00	3 084 970,00	3 596 687,00	-511 717,00
Tulot	103 159,00	37 850,00	111 699,00	-73 849,00
Netto	3 164 789,00	3 047 120,00	3 484 988,00	-437 868,00
Oppilaiden määrä	296	273	288	-15,00
Nettokustannukset/oppilas	10 692 €	11 162 €	12 101 €	-939,04

Vuonna 2021 maaseutumaisten kuntien keskimääräiset toiminnoittaiset käyttömenot/oppilas olivat 11 377 €. (Lähde OPH)

Lukio	TOT 2021	TA 2022	TOT 2022	Poikkeama TA - TP
Menot	737 210,00	742 110,00	664 283,00	77 827,00
Tulot	48 817,00	18 000,00	31 187,00	-13 187,00
Netto	688 393,00	724 110,00	633 096,00	91 014,00
Oppilaiden määrä	64	62	45	17,00
Nettokustannukset/oppilas	10 756 €	11 679 €	14 069 €	-2 389,61

Syksyllä 2022 lukion aloitti 18 uutta opiskelijaa. (2021: 13)

Vuonna 2021 maaseutumaisten kuntien keskimääräiset toiminnoittaiset käyttömenot/oppilas olivat 11 647 €. (Lähde OPH)

Sivistystoimen bruttomenot asukasta kohden olivat 2.430 € (2021: 2.293 €).

Kunta on jäsenenä Järviseudun ammatillisen koulutuksen koulutuskuntayhtymässä JAMI:ssa. Jami tarjoaa toisen asteen koulutusta useilla eri tutkinnonaloilla (mm. ajoneuvo-asettaja, puuseppä, puutarhuri, kokki, talonrakentaja jne.). Jamilla on toimipisteitä Alajärvellä, Vimpelissä, Kurejoella, Lappajärvellä ja Alavuudella.

Jamissa on kiinnitetty huomiota oppilashankintaan, jotta ammattiopisto saadaan pidettyä elinvoimaisena. Oppilashankintaa on tehty erityisesti Venäjän suuntaan. Venäjän Ukrainassa aloittama sota asettaa tähän omat haasteensa, mutta Jamissa on edelleen venäläisiä oppilaita.

Kirjaston kokonaislainausmäärä oli 57 613 (2021 vuonna 56 028). Lainaajia oli 671 (2021 vuonna 6650). Fyysisiä kirjastokäyntejä oli 22 927 (2021 vuonna 20 497). Verkkokäyntejä 10 019 (vuonna 2021 oli 9 490).

Omatoimikirjasto on ollut käytössä kesäkuusta 2018 alkaen. Vuoden 2021 loppuun mennessä omatoimikirjaston käyttäjiä oli 588 ja vuonna 2022 uusia käyttäjiä rekisteröitiin 74. Omatoimikirjastoon on kirjauduttu vuoden 2022 aikana 3 406 kertaa (2021 aikana 3 108 kertaa).

Tapahtumia kirjastossa oli vuoden aikana 26 (2021 oli 16).

Kunnassa on panostettu liikuntatiloihin ja -alueisiin ja ne ovat hyvässä kunnossa. Tarkastuslautakunta vieraili uudessa koulukeskuksen liikuntasalissa ja todettiin sen olevan nykyaikaa vastaava. Rakentaminen ja kustannukset toteutuivat suunnitelmien mukaan.

Väinöntalo eläväksi -hanke on lisännyt museon tunnettavuutta.

Evijärven lukion ja Jamin olisi hyvä kiinnittää huomioita oppilashankintaan. Toiminnan kehittämiseen olisi tärkeää saada oppilaspalautetta lukuvuosittain.

6. Tekninen toimi

Teknisen lautakunnan talousarviokohtaan sisältyvät teknisen toimen hallinto, kaavoitus, rakennusvalvonta, ympäristönhuolto, liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet, maa- ja metsätilat, liiketilojen ja asuntojen vuokrauspalvelut, kunnan kiinteistöjen ylläpito, Sillankorvan leirintäalue sekä palo- ja pelastustoimi. Rakennustarkastajan palvelut ostettiin Lappajärven kunnalta sopimuksen mukaisesti. Rakennustarkastaja palveli Evijärvellä maanantaisin ja tiistaisin. Rakennustarkastajana toimi Virpi Nokua. Rakennuslupia myönnettiin vuonna 2022 yhteensä 27 kpl. Rakennusluvista uusien omakotitalojen rakennuslupia oli 4 kpl. Loma-asuntojen rakennuslupia oli 3 kpl.

Ympäristösihteerin palvelut ostettiin Lappajärven kunnalta (20 000 €/vuosi) Ympäristösihteerin työpanos on ollut 60 % kokonaistyöajasta, eli 3 päivää viikossa. Ympäristösihteerin on hallinnoinut Evijärven kunnostushanketta, jonka kustannusarvio on ollut useana vuonna n. 120.000 euroa.

Tekninen lautakunta päätti sähkön säästötoimista talven 2022–2023 ajaksi. Evijärven kunnan sähkönkulutus on vuositasolla noin 2500 MWh. Kunnalla oli edullinen kiinteähintainen sopimus vuoden 2023 loppuun asti. Toimenpiteinä oli mm: katuvalaistuksen säännöstely: - Puisto – yms. muiden yleisten alueiden valaistuksen säännöstely: - Rakennusten sisälämpötilan säätäminen +21,5 C°.

Ukrainan sodasta ja vihreästä siirtymästä johtuva energiakriisi nosti rajusti energian hintoja vuonna 2022 ja valtakunnallisesti pyrittiin energian kulutuksen vähentämiseen.

Ulko- ja sisäliikuntapaikkoja sekä vapaa-ajan viettopaikkoja on kunnassa runsaasti. Koulu-keskuksen alueen tekojää, kuntoilukeskus, liikuntaleikkipuisto sekä valmistunut liikuntasalin laajennusosa mahdollistaa harrastaa tämän päivän tarpeiden mukaista liikuntaa monipuolisesti. Kunnan sivuilla liikunta- ja vapaa-ajanviettopaikkojen palvelukartta on vuodelta.

ARVIOINTIKERTOMUS

Tavoitteet	Toimenpide	Mittari	Toteutuminen
Turvallisen ja viihtyisän asuin ympäristön luominen	- Kunnan hallinnoimia liikenneväyliä sekä niihin liittyviä viheralueita kunnostetaan ja siistitään. Keskustan alueella olevia puisto- ja viheralueita siistitään.	- Kunnan hallinnoimat kaavatiet mursketetaan vuosittain / tarpeen mukaan. - Kaavateiden viheralueet sekä puistoalueet siistitään niitoin ja rai-vauksin tarpeen mukaan 2-4 krt/kesä.	- Murskepintaiset kaavatiet mursketettiin - Kaavateiden viheralueet niitettiin yhteen kertaan.
Investointi-projektien käynnistyminen ja valmistuminen jakaantuu tasaisesti koko vuodelle	- Hankkeiden valmistelu ja suunnitelmien laatiminen aloitetaan tarpeeksi ajoissa ja tuodaan päätökseen valmistelun investointiaikataulun mukaisesti	- Investointihankkeet käynnistyvät ja valmistuvat investointiaikataulun mukaisesti.	- 1.vuosineljännes: aloitettu 2 kpl, valmistunut 0 kpl - 2.vuosineljännes: aloitettu 8 kpl, valmistunut 1 kpl - 3.vuosineljännes: aloitettu 1 kpl, valmistunut 8 kpl - 4.vuosineljännes: aloitettu 3 kpl, valmistunut 4 kpl - Suunnitellut investointiprojektit 17 kpl - Aloitetut tai edellisvuodelta jatkuvia investointiprojekteja 15 kpl.
Vuokra-asuntojen käyttöasteen pitäminen korkeana	- Huoneistot ja niiden ympäristö pidetään siistissä ja viihtyisässä kunnossa remontoineilla	- Vuokra-asuntojen käyttöaste on vähintään 80 %	- 1.vuosineljännes 79 % - 2.vuosineljännes 87 % - 3.vuosineljännes 86 % - 4.vuosineljännes 92 %
Tarpeettomista omistuksista luopuminen ja korjausvelan pienentäminen	- Luovutaan valikoiduista kunnalle tarpeettomista vuokra-asunnoista ja muista kiinteistöistä	- Myytyjen tai purettujen rakennusten ja kiinteistöjen lukumäärä	- Myytyjä rakennuksia 0 kpl - Myytyjä kiinteistöjä 0 kpl - Purkupäätöksen saaneita rakennuksia 0

ARVIOINTIKERTOMUS

Talousarvion toteutuminen (1000 eur)	TOT 2021	TA 2022	TOT 2022	TP-TA
Menot	1 411 525,00	1 365 550,00	1 354 884,00	10 666,00
Tulot	857 790,00	780 940,00	855 292,00	-74 352,00
Netto	553 735,00	584 610,00	499 592,00	85 018,00
Netto eur/as	229,96	245,12	207,47	37,65

Tarkastuslautakunnan mielestä tulisi kiinnittää huomiota keskustan alueen viihtyisyyden lisäämiseen mm. vanhoja rakennuksia purkamalla ja siistimällä ympäristöä. Purettavaksi päätetyille rakennuksille tulisi olla purkuaikataulu ja kiinteistöjen käytölle jatkosuunnitelma.

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota leikkipaikkojen vähäisyyteen mm. vuokra-asuntojen läheisyydessä.

6.1. Vesihuolto

Valtuuston asettamat tavoitteet

Tavoitteet	Toimenpide	Mittari	Toteutuminen
Vesilaitoksen talousveden toimituksen hukkaprosentti pysyy erittäin alhaisella tasolla	Puhtaanveden toimitusmäärän vaihtelua seurataan vuorokausittain ja merkittäviin poikkeavuuksiin reagoidaan nopeasti	Toimitetun veden hukkaprosentti alle 3 %	Mittausten sekä vesilukemailmoitusten perusteella hukkaprosentti on 3,9.
Talousveden laadukas toimittaminen koko kunnan alueelle	Vesijohtoverkoston toimintakuntoa ylläpidetään ja tarkastellaan päivittäin ja mahdollisiin putkistovuotoihin reagoidaan nopeasti.	Putkistovuotojen korjauksista aiheutuvat vesikatkoksen kestävät alle kolme tuntia.	Putkistovuotojen korjauksista aiheutuneet vesikatkokset ovat kestäneet alle kolme tuntia.
Ylläpidetään vesioikeuden määräämien lupaehtojen täyttymistä viemärlaitoksella	Viemärlaitoksen mikrotoimintaa ylläpidetään ja käynnissä pysymistä seurataan mittauksilla	Jätevedenpuhdistamon näytteiden tulee täyttää lupaehtojen mukaiset vaatimukset	Jätevedenpuhdistamon lupaehdot täyttyivät

Vesi- ja viemärlaitoksen toiminta on järjestetty Kirjanpitolauslautakunnan 2017 kuntajaoston antamien ohjeiden mukaisiksi (yleisohje kunnan ja kuntayhtymän eriytetyn liiketoiminnan kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä).

Vesihuoltolaitos (ulkoiset luvut)	TP 2021	TP 2022
Liikevaihto	536 554,00	503 688,00
Liikealijäämä	537 047,00	507 989,00
Tilikauden alijäämä	-493,00	-4 301,00

Vesi- ja viemärlaitoksen tilikauden tulos on oltava ylijäämäinen. Vesilaitoksen liikealijää oli 55.214,46 € (vuonna 2021 liikealijäämä oli 44.700,41 €), viemärlaitoksen liikealijäämä oli 94.992,37 € (vuonna 2021 liikealijäämä oli 97.729,61 €).

Kunnan toimintakertomukseen on sisällytetty Vesihuoltolain 20 a §:ssä edellytetyt toimintakertomustiedot.

Vesihuoltolaitoksen on laadittava kirjanpitolaissa tarkoitettu toimintakertomus. Siinä tulee esittää ymmärrettävässä muodossa tämän lain 20 §:ssä tarkoitettut tilinpäätöstiedot sekä tiedot vesihuollon hintatasoa, tehokkuutta, laatua ja kannattavuutta kuvaavista tunnusluvuista.

7. Kaksineuvoinen

Terveysthuolto sisältää perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon menot, sekä kunnan suoraan maksettavaksi jääneet KuEL-maksut. Perusterveydenhuolto ostetaan Kuntayhtymä Kaksineuvoiselta ja erikoissairaanhoidon palveluja pääasiassa Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymältä. Kuntayhtymä Kaksineuvoisen tuottaman perusterveydenhuollon kustannukset olivat 1.253.687 € ja edellisenä vuonna 1.311.588 €. Näin ollen kustannukset laskivat noin 4,6 prosenttia.

Etelä-Pohjanmaan Sairaanhoitopiiriltä ostettiin vuonna 2021 erikoissairaanhoidon palveluja 3,92 M€ (vuonna 2020 3,62 M€). Kuntayhtymä kaksineuvoisen kautta laskutetut erikoissairaanhoidon palvelut yhteensä olivat 3.921.963 €, joka on kuukausitasolla laskettuna 139 € / kuntalainen (125 € vuonna 2020).

Evijärven sote-kulut ovat 27 % toimintakuluista.

Toimintavuosi oli kuntayhtymän viimeinen. Terveysthuollon palvelut siirtyvät 1.1.2023 hyvinvointialueiden järjestettäväksi

8. Henkilöstö

Yleistä

Henkilöstön määrä vuonna 2022 oli yhteensä 103 työntekijää, joista 73 vakituisia työntekijöitä. Määräaikaisia työsuhteita oli 17 (29 lyhyet sijaisuudet mukaan luettuna). Henkilöstöstä valtaosa oli naisia 79 %, miehiä oli 21 %. Suurin ryhmä vakinaisista työntekijöistä (56kpl) työskenteli sivistystoimessa. Teknisissä palveluissa työskenteli 14 henkilöä. Kunnan henkilöstön ikäjakauma oli tasainen eikä se näin ollen anna syytä suurempaan huoleen.

Palkkoihin meni vuonna 2022 3.361.620 €, sivukuluihin 1.077.101 € yht.: 4.438.721 € Lisäystä edellisvuoteen +3,63 %. Vuonna 2022 sairauspoissaolopäivien määrä oli 10,1 päivää/henkilö, joka noudattaa normaalia vuosien välistä vaihtelua. Arvo alittaa kunta-alan keskiarvon, joka oli vuonna 2021 16,7 päivää/henkilö.

TYKY iltapäiviä on järjestetty vuoden aikana normaalin käytännön mukaan kahdesti. Lisäksi henkilöstöllä on ollut käytössä ePassi-palvelu, jossa oli varattuna 100 € omavalintaiseen liikunta, hyvinvointi- tai kulttuuripalveluun. Annetuista eduista käytettiin yhteensä 84,64 %.

Henkilöstölle toteutetaan työtyytyväisyyskysely joka toinen vuosi. Työtyytyväisyyskysely on toteutettu säännöllisesti vuodesta 2016. Vuoden 2022 työtyytyväisyyskysely toteutettiin 26.10.- 10.11.2022. Vastausprosentti jäi huonommaksi verrattuna aikaisempiin vuosiin, mutta tulokset olivat lähes samalla tasolla, kuin aiempina vuosina. Työergonomiaan vuoden 2022 aikana tehty panostus näkyy vastauksissa.

Tavoitteet ja toteutuminen

Evijärven kuntastrategiassa todetaan että, palveluiden perustana toimii osaava, hyvinvoiva, tuottava ja sitoutunut henkilöstö. Säännöllisesti järjestettävät työtyytyväisyyskyselyt antavat mahdollisuuden seurata työtyytyväisyyden kehitystä eri osa-alueilla. Kyselyn perusteella työntekijät ovat kaikista tyytyväisimpiä siihen, että he voivat käyttää tietojaan ja taitojaan työssään monipuolisesti sekä he pitävät työtehtäviään kiinnostavina. Huonoimmat arvosanat tulevat tiedottamisesta ja tiedonkulusta sekä yhteistyön toimivuudesta eri työyksiköiden välillä.

Työtyytyväisyyskyselyn mukaan työterveyspalvelujen saatavuus on heikentynyt.

Tarkastuslautakunnan mielestä on tärkeää, että työhyvinvointiin kiinnitetään tarpeeksi huomiota ja tarvittaessa ryhdytään toimenpiteisiin sen parantamiseksi. Työhyvinvointi lisää myös henkilöstön pysyvyyttä, mikä on osaltaan varmistamassa sen, että kunnalla riittää osaavia työntekijöitä.

Tarkastuslautakunnan mielestä on tärkeää, että työhyvinvointiin kiinnitetään tarpeeksi huomiota ja tarvittaessa ryhdytään toimenpiteisiin sen parantamiseksi. Työhyvinvointi lisää myös henkilöstön pysyvyyttä, mikä on osaltaan varmistamassa sen, että kunnalla riittää osaavia työntekijöitä.

9. Yhteenveto tarkastuslautakunnan havainnoista

Tarkastuslautakunnan mielestä kunnan energian säästötoimenpiteet olivat hyvä asia ja katsoo, että kuntalaisia tiedotettiin riittävästi ja ettei kuntalaisille aiheutunut toimenpiteistä merkittävää haittaa.

Liikunta- ja vapaa-ajanviettopaikkojen palvelukartta on vuodelta 2018, joten tarkastuslautakunta suosittelee palvelukartan päivittämistä. Tarkastuslautakunnan mielestä olisi hyvä, että liikunta- ja vapaa-ajanviettopaikkojen ylläpidosta ja toimivuudesta tehtäisiin kuntalaiskysely.

Tarkastuslautakunnan mielestä Evijärven liikuntapaikat ovat erinomaisessa kunnossa ja niitä käytetään ahkerasti.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomioita kunnan korkeaan veroprosenttiin.

10. Tili- ja vastuuvapauden myöntäminen

Lautakunta yhtyy tilintarkastajan lausuntoon tilinpäätöksen hyväksymisestä sekä tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille.

Evijärvellä 2.6.2023

Evijärven kunnan tarkastuslautakunta

Kari Hernesaho
puheenjohtaja

Lasse Vertanen
varapuheenjohtaja

Ulla Lassila
jäsen

Antti Haapoja
jäsen

Emma Katajamäki
jäsen

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 17 pages before this page

Tämä asiakirja sisältää 17 sivua ennen tätä sivua

Detta dokument innehåller 17 sidor före denna sida

Dokumentet inneholder 17 sider før denne siden

Dette dokument indeholder 17 sider før denne side

authority to sign

asemavaltuus

ställningsfullmakt

autoritet til å signere

myndighed til at underskrive

representative

nimenkirjoitusoikeus

firmiteckningsrätt

representant

repræsentant

custodial

huoltaja/edunvalvoja

förvaltare

foresatte/verge

frihedsberøvende